

ЖІНОЧЕ ЛІДЕРСТВО В НАУЦІ ТА ПОЛІТИЦІ: ВИКЛИКИ ТА ДОСЯГНЕННЯ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі аналізується жіноче лідерство в науці та політиці, підкреслюючи основні виклики та досягнення жінок у цих сферах. Обговорюється важливість гендерної рівності та підтримки для розвитку інклюзивного суспільства.

Ключові слова: жіноче лідерство, наука, політика, гендерна рівність, виклики, досягнення.

Abstract

In the work was analyzed female leadership in science and politics, highlighting the main challenges and achievements of women in these fields. The importance of gender equality and support for the development of an inclusive society is discussed.

Keywords: female leadership, science, politics, gender equality, challenges, achievements.

Вступ

На теперішній час проблема щодо гендерної рівності є все більш важливою у різних сферах суспільного життя, особливо в науці та політиці. Жінки на шляху до лідирування у цих областях натрапляють на багато перешкод, включаючи дискримінацію, стереотипи та обмежені можливості щодо кар'єрного зростання. Проте, незважаючи на дані виклики, багато жінок все одно продовжують відігравати важливу роль у наукових дослідженнях та політичних процесах, демонструючи високий рівень досягнень. У даній роботі розглянемо основні перешкоди, з якими стикаються жінки-лідери в науці та політиці, а також проаналізуємо їхні досягнення та внесок у розвиток суспільства.

Результати досліджень

Усе більш важливим аспектом стає жіноче лідерство у науці та політиці у сучасному суспільстві. Протягом останніх століття жінки стали все частіше займати лідерські позиції у цих сферах, проте часто їхній шлях до успіху є складним і переповненим перешкодами. Жінки все ще стикаються з викликами, включаючи гендерні стереотипи та дискримінацію, незважаючи на прогрес у досягненні гендерної рівності. У даній тезі розглянемо основні перешкоди, з якими жінки стикаються у науці та політиці на шляху до лідерства, а також досягнення.

Одним із найбільших викликів є гендерні стереотипи, вважається, що наукові та політичні сфери є переважно "чоловічими" професіями, де жінки мають докладати більше зусиль, щоб довести свою компетентність [1]. Дані стереотипи призводять до заниження оцінки зусиль жінок на всіх етапах їхньої кар'єри, від освіти до отримання головних позицій. Важливо зазначити, що стереотипи формуються не лише на індивідуальному, але й на соціальному рівнях, що ускладнює процес змін у свідомості суспільства [2].

Структурні бар'єри є також значною перешкодою для жінок. Багато організацій не підтримують та не сприяють ідеї щодо просуванні жінки на керівні посади. Це може містити відсутність гнучкого робочого графіку, що може ускладнити поєднання кар'єри та сімейних обов'язків [3]. Крім того, жінки доволі частіше стикаються з дискримінацією на робочому місці, що може проявлятися у меншій кількості можливостей для професійного розвитку та меншій заробітній платі [4]. За даними досліджень, дискримінація може також бути прихованою, наприклад, через відсутність представництва жінок у процесах прийняття рішень на високих рівнях управління [5].

Ще одним важливим викликом є недостатня представленість жінок на лідерських позиціях. Жінки часто складають меншість серед керівництва в установах і політичних організаціях. Це призводить до

відсутності рольових моделей для молодих жінок, які прагнуть досягти успіху в цих сферах. Їхні інтереси та потреби часто не враховують у прийнятті рішень, оскільки недостатня кількість жінок на керівних посадах [6]. Жінки, за даними досліджень, які займають лідерські позиції в науці чи політиці, часто стикаються з проблемами, пов'язаними з балансом між роботою та особистим життям, що підкреслює важливість створення сприятливого середовища для їхнього професійного зростання [7].

Жінки досягли значних успіхів у науці та політиці, незважаючи на ці виклики. Їхні досягнення демонструють, що жінки здатні успішно керувати науковими проектами, впроваджувати інновації та змінювати політичний ландшафт. Жінки-лідери в науці зробили важливі внески у різні наукові дисципліни, включаючи медицину, інженерію та екологію. Наприклад, жінки відіграють провідну роль у дослідженнях з питань кліматичних змін та екологічної стійкості, де їхні інновації допомагають боротися з глобальними викликами.

У політиці жінки також досягли значних успіхів. За останні десятиліття зросла кількість жінок, які обіймають керівні посади в урядах і міжнародних організаціях. Вони активно сприяють прийняттю рішень, які відображають інтереси жінок і дітей, сприяють гендерній рівності та захисту прав людини. Наприклад, жінки-політики часто виступають за впровадження законодавчих ініціатив, спрямованих на подолання гендерних стереотипів та забезпечення рівних можливостей для всіх громадян [8].

Жіноче лідерство у науці та політиці також сприяє розвитку інклюзивного суспільства. Жінки, які обіймають лідерські посади, привносять нові перспективи у прийняття рішень та впровадження інновацій. Їхній досвід та знання дозволяють краще розуміти та вирішувати проблеми, які мають значення для всього суспільства. Крім того, їхня участь у лідерських ролях сприяє формуванню більш справедливого та рівноправного суспільства, де кожен має можливість реалізувати свій потенціал [9].

Одним із ключових факторів успіху жінок у науці та політиці є наявність рольових моделей та підтримки. Дослідження показують, що жінки, які мають можливість працювати з досвідченими наставниками, досягають більших успіхів у кар'єрі [10]. Наставництво та підтримка дозволяють жінкам долати бар'єри, з якими вони стикаються на шляху до лідерства, і допомагають їм розвивати необхідні навички для досягнення успіху.

Також важливо зазначити, що організації, які підтримують гендерну рівність і сприяють просуванню жінок на керівні посади, отримують значні вигоди. Дослідження показують, що різноманітність у керівництві сприяє прийняттю більш інноваційних та ефективних рішень, що в свою чергу позитивно впливає на результативність організації [11]. Важливо враховувати, що за останні роки жінки стали не лише активними учасницями наукового та політичного життя, а й лідерами, які змінюють традиційні уявлення про лідерство і впроваджують нові підходи до управління та прийняття рішень [12].

Висновки

Жіноче лідерство у науці та політиці є важливим фактором розвитку сучасного суспільства. Незважаючи на численні виклики, з якими стикаються жінки, вони продовжують досягати значних успіхів у цих сферах. Важливо підтримувати їхні зусилля шляхом зменшення гендерних стереотипів, створення більш інклюзивних організаційних структур та забезпечення доступу до наставництва і підтримки. Лише завдяки таким заходам можна забезпечити рівні можливості для всіх та сприяти розвитку суспільства, де кожен може реалізувати свій потенціал на повну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Рівноправність жінок і чоловіків у науці та техніці: політика та практика в Європейському Союзі. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/gender-equality-research-and-innovation_en
2. Форкалюк М. С., Слободянюк А. В. Жінка в науці та політиці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-frtsp/all-frtsp-2024/paper/view/20639/17150>
3. Гендерна рівність і розширення можливостей жінок в політиці: огляд літератури та дослідження. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2021/06/gender-equality-and-women-s-empowerment-in-public-administration>
4. Жінки в науці: глобальні досягнення та виклики. / О. П. Лаврова. – Київ: Наукова думка, 2019. – 240 с.

5. Слободянюк А. В. Оцінка ролі чоловіка та жінки в сучасному суспільстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24667/%D0%93%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D1%80%20%D0%93%D0%B0%D0%B1%D1%96%D1%82%D1%83%D1%81%209_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y
6. Політичне лідерство та гендер: як жінки впливають на політику? / М. С. Коваленко, В. І. Гречко. – Харків: Право, 2021. – 312 с.
7. Гендерні аспекти в політиці та науці: досягнення жінок на світовому рівні. / ред. О. В. Шевченко. – Одеса: Астропринт, 2022. – 265 с.
8. Жінки в політиці: зміна традиційних ролей. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/en/topic/gender/publication/women-in-politics-trends-and-barriers>
9. Жінки та наука: нові перспективи. / ред. В. М. Савчук. – Львів: Видавничий дім, 2020. – 230 с.
10. Аналіз гендерних бар'єрів у науковій сфері. / О. В. Ткаченко. – Київ: Видавництво КНУ ім. Т. Шевченка, 2021. – 178 с.
11. Гендерна рівність у наукових дослідженнях: політичні та соціальні аспекти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375708>
12. Жінки-лідери в науці та політиці: історичні приклади і сучасні тенденції. / Л. О. Дмитренко. – Черкаси: Видавництво Черкаського нац. ун-ту, 2022. – 198 с.

Туржанська Ірина Дмитрівна – студентка групи 2БС-22Б, факультет інформаційних технологій і комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: turzhanskayaryna@gmail.com

Слободянюк Анатолій Володимирович - доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, email : slobodyanyuk@vntu.edu.ua

Turzhanska Iryna Dmitrievna – student of group 2BS-22B, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: turzhanskayaryna@gmail.com

Slobodyanyuk Anatoly Volodymyrovych - associate professor, candidate of sociological sciences, associate professor of the Department of Social and Political Sciences of Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: slobodyanyuk@vntu.edu.ua